

Marina Adamović

to što vi nazivate
ludilom

Nova POETIKA
Beograd 2013.

ISBN 978-86-63

ONLIONE BOOK-2013-005

Погледа награда

„Доситеј Обрадовић“, „29. новембар“, „Коле Рашић“, „Маршал Тито“, „Моша Пијаде“, „Ратко Вукићевић“ и „Учитељ Таса“. Укупно четрдесет ученика. За прву узрасну групу /први и други разред основне школе/ награда је припала ученици ИВАНИ ЦВЕТАНОВИЋ и њеној школи „Бранко Миљковић“. Школи магнетофон, а Ивани књиге у вредности 200 динара. ЗОРАНА ЈОНИЋ /школа „Коле Рашић“/ и ГОРАН ЦЕКИЋ /„29. новембар“, Чокот/ такође су награђени књигама.

Награде у другој узрасној групи припале су школи „Моша Пијаде“ и ученицима МАРИНИ ЈОВИЋ /„Моша Пија-

школа „Маршал Тито“ и ученици ЛИДИЈА ВУЧКОВИЋ /„Маршал Тито“/, СНЕЖАНА ВУКАДИНОВИЋ /„Учитељ Таса“/ и МАРИЈА ОБРАДОВИЋ /„Ратко Вукићевић“/.

Поред награда у магнетофонима и књигама у вредности од 7.000 динара, наставницима, који су припремали ученике и просветним саветницима уручене су похвалнице.

На свечаности у основној школи „Бранко Миљковић“ четворо првонаграђених ученика поново су говорили текстове за које су добили признања. Приказан је филм на француском језику о обради лирске песме Окна Пола Валерија у једној француској основној

У прилог коментар

Marina Adamović

TO ŠTO VI NAZIVATE LUDILOM

Beograd 2013.

Marina Adamović

TOŠTOVI NAZIVATE LUDILOM

Izdavač

IA Nova POETIKA

Milelentija Popovića 32A/15

Novi Beograd - Beograd

Telefon: +381 61 720 62 70

Za izdavača

Milomir Bata Cvetković

Glavni i odgovorni urednik

Andreja Paunović

Korektura

Lazar Janić

Dizajn

Milomir Bata Cvetković

Prelom

Lazar Janić

Štampa

3D+ Beograd

www.novapoetika.com

novapoetika@gmail.com

ALTER EGO

Ako želim da pišem, moraću to o nekome koga dobro znam ili o nečemu što je, na bilo koji način, postojalo u meni, bilo stvarno doživljeno. To znam sigurno. Ne bih mogla izmišljati priče koje bi sadržale nešto "van mog razuma". Tako bi bila ostvarena samo (ili uglavnom) estetska vrednost. A ja neću da u mojoj priči ljudi uživaju, da kažu kako je čudna, kako im se dopada zato što je „maštovita“. Hoću da je tokom pisanja još jednom proživim. Samo tako mogu iskreno da je stvorim.

...1...

*Sve što je bilo
Prošlošću ne zovi,
A što će biti –
Već u tebi živi*

Imala je 11 godina kada je nastavnika biologije pitala: „Čemu služi obnavljanje živih bića, ljudi, pre svega? Zašto se rađa i umire?“

On se nasmejao, ljubazno je pogledao, ali nije odgovorio.

Više se nije sećala zašto je to pitala. Ipak, taj trenutak nije zaboravila. Ma šta kasnije učila, radila, često je nailazila na isti problem - kako shvatiti razlog postojanja? U svemu je tražila smisao, vezivala se za svoja opredeljenja, ali nikada joj nije bilo jasno čemu sve to. Obožavala je ljude koji su umeli sebi da odrede cilj, sledila ih, ne plašeći se što je to njihov, a ne njen put.

Ali, posle izvesnog vremena, opet bi došla do istog: Šta oni u tome vide, gde je u svemu njeno mesto... i padala bi duboko. Eksperiment, zvani svest, dovodio ju je do ludila.

Posle mnogo godina počela je iznova, širom otvorenih očiju, posmatrati ljude, događaje, stanja, i najčešće bi zažmurila, do bola potresena time što vidi. Govorila bi: "Svi ćemo završiti na isti način, zašto onda toliko isticati razlike, surovosti...? Eto, imam već sto godina. Možda ne izgledam tako, ali, imam ih. Doduše, tu su dve ličnosti: jedna, koju mnogi prepoznaju i druga, koja njome upravlja. Prva želi da bude vedra, aktivna, društvena, druga je slična orlušini – sve posmatra sa udaljenosti, nikada se ne osmehuje, samo kruži i hladno

gura svoju žrtvu u ponor. Kad prva zacvili i zamoli za pomoć, druga se umorno zavuče u jazbinu i promrmlja – Ma, od koga je tražiš, vidiš li nekog normalnog?”

Sećala se dobro kako je izgledala sa jedanaest godina: naivna, malčice avanturistički raspoložena, željna uspeha, ali i preplašena i uznemirena. Ta drhtavica je nikada nije napustila.

Otvarajući dušu sebi, pitala se: “Hoću li ikada doći do nekog odgovora koji će me umiriti ili bar imati nekog “Hasana” koji će posle svega, svojom rukom napisati: “Nisam znao da je bila toliko nesrećna. Mir njenoj napaćenoj duši.”

...2...

O, I am tired of waiting, I will crie suddenly

Znala je: ne može i ne želi da je razume. A njoj je bilo dosta razumljivih reči. Očekivala je od njega, suludo, da može posle toliko godina da se nasmeje i kaže:

”To je moja čudesna osoba, zapušću jedno uvo, a drugim ću imitirati vernog slušaoca. Neka uživa. Reči ne znače ništa. Bitna su dela koja smo činili jedno drugome.

Ali, ne. On je namršćio lice i povređeno dobacio: „Dokle ćeš više tako, zašto se pretvaraš u nešto nepoznato. Dosadna si!”

Jezik kojim je on govorio, bio je dobro izgrađena zaštita od razumevanja. Ako bi nešto objašnjavao, bilo bi to po sistemu: od Kulina bana... Uvrnuto, gramatički namerno neispravno, ispunjeno vlastitim, ili tumačenjem ”teških” filozofa. Nekada bi je to toliko umorilo da bi posumljala u svoju inteligenciju – ”ja ništa ne shvatam...”

Odjednom su joj suze zatreperile u uglovima očiju. Odjednom su se, kao udari groma, začuli davni razgovori u kojima je zaboravljala na sebe i prepuštala se njegovim stavovima. Mrzela je te događaje puno godina, ali nije smela da prepozna pravi osećaj. Sve je tumačila kao čudesnu sudbinu, kao Božji uticaj... Nije bila svesna da je izgubila snagu da mu se na bilo koji način suprotstavi.

Zarivši glavu u jastuk, pokušala je da smiri misli i objasni sebi šta je to, zapravo, život.

Vreme teče i ne ističe nikakve opomene dok ih sami ne otkrijemo. Ono lagano ostavlja tragove na licu, kosi, pokretima, ali duša ostaje ravnodušna dok ne dođe do

posebnog izazova. Činilo joj se da je tako dugo bila pod vodom i da je iznenadni hladni talas izbacio na površinu. Nije više raspoznavala svoj, ni tuđe glasove. Nejasnom divljinom je je odjekivao taj strujni udar. Nikadaga ranije nije osetila. Mutio je sve što je dolazilo sa strane. Njegove reči su joj ličile na monstruoza bića koja žele da joj se zariju u srce i usmrte je. Zato je neprekidno, u sebi ili naglas, ponavljala izraze na jezicima kojih se sećala, da bi im zavarala pristup. Vrata, nekada širom otvorena za njegovu dušu, zalupila su se treskom. Ali sitne pukotine na njima plašile su je. Nije mogla da podnese da bilo šta prodre.

Naravno, on je ostao u svom svetu i bio začuđen ovim iznenadnim negostoprimstvom. Zavukao je prst u nos da bi ostavio utisak starog, nepogođenog čoveka. Izgovarao je nešto, nesvesno ne vodeći računa o gramatici, da bi i to značilo – “pa, ja sam još uvek onaj isti, kod mene promene ne važe”. To je bilo tako očigledno, da je ona vrištala u sebi od iznenađenja što je za sekund skinut veo sa lažno-idilične slike života.

Često je pričao dugo i nepovezano, objašnjavajući „suštinu” života, tako dosadno i nejasno, da je ona jedino pismom mogla pronaći pravi odgovor. I sada je, po navici, uzela papir i olovku, ali iz glave je istrčalo samo ovo:

*Moje misli od istine
ludilo samo čuva.
Ni rođena nisam,
ni umreti neću,
ja imena nemam,
glas mi je tišina.
Osetiš li kišu -
moj dah je u tebi.*

*Uzdrhtalom granom
dotičem ti ruku.
A kad padne noć
zasuće te tuga
mojih misli tajnovitih,
skrivenih od svega.*

“You must forget him! Go away!”

...3...

Lagano je krenula ka kuhinji. Čega tu sve nema?! Utoliti glad... Mrzela je kuvanje. Želela je istog trena da se otisne u svemir i zamoli višu silu da joj protumači o čemu se u tom mozgu radi.

Odavno je prešla četrdesetu. Gadno doba. Do pre nekoliko godina, sa žarom je mogla uraditi puno toga. Sada je imala periode staračkog zamora i starog zanosa. Ne seća se tačno dana kada je shvatila da prema njemu oseća izuzetnu odbojnost, ali je bila sigurna da se to desilo u trenu. Priroda joj je bila neka mešavina ljudske i životinjske, instiktivne. Kada ga je upoznala, na prvi pogled je osetila da se tu neće raditi o ljubavi, nego o nečem “višem”, kao što je odlično razumevanje, prijateljstvo... ali, krajičkom oka je sagledala i moguće rasulo u svom životu. Posle dugih razgovora, doduše više njegovih nejasnih monologa, osetila je blaženstvo prepuštanja nekom sigurnom, jakom, pametnom, ličila je sebi na dete pored odgovornog oca. Ali, ponekad, te su priče ličile na sumorne izlive dosade, nemoći, zapomaganja, prekora... nije umela baš da ih proceni. Polako se uvlačila jeza koja je došaptavala: nema ti spasa, tražila si drugačiji, izazovniji život, dobićeš samo mrak. Na te opomene u početku nije reagovala, ali su se one same duboko utiskivale u njenu podsvest.

...4...

Meseci su prolazili sa iznenadnim promenama: od blaženstva do gubitka volje za bilo čime. Svoje dotadašnje drugarice je, kao po naredbi, polako zapostavljala, jer on nije želeo ničije društvo. Pretvarao se da ne može upamtiti njihova imena, a sada je bila sigurna da je namerno stavio branu koja će ih zakloniti od drugih ljudi.

Nekada bi joj se činilo da su sva leta blaga i prijatna. Hodala je s njim parkovima, s osećanjem da im priroda pripada, da sve shvataju i da se sa svime mogu izboriti. Lagani topli vetar unosio joj je u lice zadovoljstvo što postoji tu i tada. Teških problema nije bilo.

Jednostavno, okretala je leđa surovoj stvarnosti i bila ubeđena da će ih "njihova" razmišljanja dovesti do fascinantnih otkrića. Živeli su, nažalost, vrlo zatvoreno, prolazili pored poznanika kao pored drveća. Gomila knjiga koju su čitali bila je jedina veza sa civilizacijom. Posmatrali su je sa klupa, ulica, kritikovali, objašnjavali, ali ih to, zapravo, nije mnogo ispunjavalo.

Mladost joj je postajala sve tužnija. Otuđena i "idejno" usamljena, uspevala je da se raduje životu samo kao čovek opsednut "dubokim filozofskim" poimanjem svega. Bilo je tu i nečeg dirljivog, ali svu tu obdarenost za razumevanje i tumačenje različitih problema, mnogo kasnije, rado bi menjala za jednostavnu pomirljivost što postoji i gleda divno dete pored sebe.

Svakoga dana su se viđali. On nije imao kud, nije želeo da bude u svojoj kući; ili su se sretali na ulici, ili je dobijala njegove jutarnje, ili podnevne pozive. Više nije imala orijentaciju za vreme. Svaki je minut bio vezan za njegovo raspoloženje: ako bi bio umoran (od čega?

načina života?), besciljno bi hodali ulicama ne izgovarajući nijednu reč. Ona bi to nekada tumačila kao nadmoć para koji u svemu uživa, a nekada bi jasno uočila da ničim nije zadovoljan.

Desilo bi se i da povedu razgovor o temi koja je nju interesovala, ali svaki njen idealistički stav spuštao bi surovo na zemlju. Kada bi ga uhvatila za ruku, za njega to ne bi bio odraz intime, nego neprijatnost koju će, eto ipak, izdržati. Naravno, te neprijatnosti ne bi bilo kada bi došli do stana (njegovog, ako slučajno nikoga ne bi bilo, ili najčešće njenog). Te delove "prijateljstva" je najviše voleo. Setila se njegovih čistih definicija ljubavi: "nema tu ničeg posebnog, sve je to hemijski proces..."

Tužno je učila principe tog hemijskog procesa, jer je još uvek lebdela u duhovnom, a ne ovozemaljskom svetu. Ispitivala je svoja čula, bila su apsolutno neosetljiva, ali svi su govorili da to nije u redu i morala ih je otvoriti na silu. To učenje je trajalo dugo, ali je urodilo plodom. Obradovala se kada je prvi put uspela iz sebe izvući zanosne uzdahe zadovoljstva. Mislila je, obradovaće se, znaćiće mu još više. Izgleda da mu je stvarno značilo, ali... Njegove reakcije su ličile na strah od pogubljenja. Kada bi iznenada otvorila oči i ugledala njegovo lice u grču, oči pretvorene u vijugave trake, usta silom stisnuta da ne prodre ni dah, bila je zgrožena. (Nije dopuštao da iko otkrije ta jasna duboka osećanja).

Ali, ni to nije promenilo definitivno njen stav prema njemu, samo joj se, poput mnogih drugih, zario duboko. Bila je još previše „mlada“ da bi mogao izazvati neki prkos. Pritajeno je čekao, iako su povremeno nailazili izlivi nelagodnosti, drhtavice, kojima uzrok nije mogla da odredi.

...5...

Nešto mučno se dešavalo, osećala je. Često, ako ne i uvek, odgovornost je pripisivala sebi. On je čist, obuzet dubokim umnim tumačenjem svake sitnice – realne ili ne. U čemu je grešila – nije shvatala. Uknjigama, koje je danonoćno čitala, nije nalazila odgovor. Osim u jednoj zen-budističkoj, koja je smireno ukazivala da svi imamo pravo na greh, ali da to ne znači da za njega ne moramo da odgovaramo. Dakle, “činim nešto loše, sve što mi se posle toga desi, samo je opomena i mogućnost da se ispravi”. Ništa nije mogla da nasluti. Put je bio tako prav, jednosmeran, da nije imala potrebe da pogled baci unazad ili na stranu. Mozak nije više funkcionisao kao ranije. Sudbina samo jednog čoveka bila je u njenim rukama. Ostale je nisu doticale. Čak ni sopstvena, koja je lagano bila isto što i njegova.

Zaboravila je priču koju je rado izgovarala prijateljima, o prelepom, samostalnom životu u velikom gradu, koji je vodila do suživota s njim. Uživala je u razgovoru sa stečenim poznanicima, provodila sate u čitaonicama, razgledala muzeje, odlazila na zabave, mada u početku stidljivo, ali ipak- vrlo rado.

Nova čudna nezadovoljstva ličila su na duhove koje treba ugušiti i ne dozvoliti im da zagospodare njenim razumom. S druge strane, nije smela sasvim da ih napusti, jer bi to značilo da će naneti štetu njemu. Morala ih je usmeriti prema svom srcu, u vidu samokritike, samo kao nešto vrlo lično. Grebuckanje u duši, nažalost, nije ličilo na poziv „upomoć!”.

Još uvek se radovala izlazećem suncu. Smatrala je da joj je život ispunjen, jer je pronašla čudo od čoveka, kakvog niko, nikada neće sresti. Međutim, ta radost bi neprimetno splasnula kada bi se sreli, jer je njegovo lice

neprekidno odavalo smušenost, mrgodnost, umor. Ona bi to zapazila i odmah bacala pogled na njegove ruke, noge, bilo šta, samo ne na oči. Često bi razgovor zpočinjala: "Da li sam opet nešto pogrešila?" Obično bi odgovorio odrično, ali bi vrlo retko protumačio o čemu se onda, zapravo, radi.

Nemir, koji bi se tada rađao, bio je još uvek nejak. Njegovo filozofiranje bi joj tako uskomešalo misli, da ih je mogla sakupiti samo pomirljivim stavom da mu nije dorusla. "Nije kriv on, ti si", govorila je sebi.

Svet se očigledno menja kada se mi sami promenimo. To je to! "Trebaće mi puno vremena da stignem do njegovog nivoa". Znala je da tim svetom vlada nepravda i pretpostavljala je da je on time obuzet. Mislila je da ga boli što ništa ne može rešiti i da je zato tako isceđen. Pokušavala je da mu predloži neki novi stil života, koji bi značio pomirenje sa tom nemoći, ali i odluku da se sa njom mora živeti.

Nije joj polazilo za rukom. Zato je takvih razgovora bilo sve manje, dok, posle izvesnog vremena, nisu bili sasvim zaboravljeni. Sećala se, tačno, dana kada je prolazila osunčanom ulicom i poželela da se nasmeje, tek onako, jer joj je bilo izuzetno prijano što oseća da postoji na tako divnom mestu, u tako divno vreme, ali odjednom je potreba nestala, zaplašena očekivanjem skorog neraspoloženja, straha, plača... Bio je to poslednji pokušaj da se utopi u vedrinu. Svaki kasniji osmeh je bio izveštačen, izazvan medicinskim umirujućim sredstvom ili nerealnim precenjivanjem snage. Prirodnog, jednostavno, više nije bilo.

...6...

Uleteo je u njen život kada je bila najpodesnija za prodor čudesnim mislima. Pre njega, imala je nekoliko detinjastih veza sa drugovima koji su bili tako naivni, obični, jednostavni. Ona je, međutim, bila jednako naivna, ali usmerena ka nebu. Prekidala je te veze naglo, uvek kad bi osetila da u njima nema nečeg neobičnog, romantičnog, filozofskog, idealističkog. Možda je to činila i rečima koje su kod njih izazivale prezir, ali nije mnogo razmišljala o stilu, jer je znala da će se brzo zaboraviti, da nisu duhovno povezani i da im ne nanosi bol. Ma koliko ličili jedan na drugoga, ipak su bili različiti. Uvek je tražila nešto novo, neumirenog duha. Posle zadnje veze bilo je najteže. Mladić je bio najzreliji, ali i najzahtevniji. Umeo je da razgovara, ali ni on nije mogao da je zapanji toliko da bi mu dopustila da ostane kraj nje.

Zabeleženi su na stranicama njenog dnevnika, kao tužni završetak traganja za odgovarajućom dušom, ali i kao odraz njene emotivne, apstraktne, avanturistički raspoložene duše, sklone platonskim ljubavima.

„Prvo su nas dirali, onda smo se zavoleli. Nisam imala ni četrnaest godina, on takođe. Prvi put sam tada plakala, jer sam se plašila da budemo zajedno. Rekao je da imam divnu kosu i da mi je lepša sa šalicom, da imam oči koje voli. Da, V. me je onda voleo. Ma kakva ova ljubav bila, puno je lepa jer je prva...

Umirala je divna zima pod klupama, kraj smeća, na granju. Kako mi je sada teško reći da sam tada zakopala svoju ljubav prema V. Znaš, ipak sam bila mlada, stariji su uticali na mene. Bilo kako bilo, tek, mi smo i sada još uvek prijatelji i kad-kad se skupa setimo svojih osećanja. Mislim, ipak, da bismo i sada mogli razgoreti

zamrli žar, ali odrasli smo za koji pedalj. On se razmeće pred curama, mada je onaj stari, a ja, ludo volim D. Tako, ponekad, sa osmehom pričamo o sebi. Uvek smo spremni da se saslušamo i kažemo po koju lepu reč. Želela bih da mu napišem toplo pismo i kažem neko „hvala“, hvala jednom trinaestogodišnjaku... Ne pitaj zašto... (nešto nikada nije dobio od mene – cmok!)

Hej, ne tuguj,! Seti se da smo krajem sedamdesete pete upoznali nešto divno, nešto što odrasli ne shvataju - „Bijelo Dugme“. Uvek kad sam potištena, kad ne mogu da ne vilom, dotakne me „loše vino“. I tada bih i plakala i ćutala i trpela. Ipak, sve moje divne ljubavi pratio je Goran i Vlada, i Željko, i Ipe, i Zoran... Puno ih volim, puno su mi dragi. Napisali su mladima svoj i njihov dnevnik, svoju i našu istoriju. Koncert je čudno intimna stvar: tako se zblizimo, tako smo isti. Plakala sam kad bi se moji protivili odlasku i uvek se izborila za mesto u prvim redovima. Tu mladi zajedno dišu. Ako ikada uhvatiš sebe kako se dvoumiš: pustiću ili ne svoje dete na večito isti zbor, stidi se! Tamo nema ničeg lošeg, tamo se omladina neobično zblizi, širi se moral, odgovornost...

Sve te sitnice, ni šnale, ni radosti, ni kiše, ni suze, ja više ne umem, ne smem zaboraviti. Ljubavi moja, biće i nečeg našeg u tom životu, u toj ludoj skitnici, biće i vina za sreću, ljubavi.

“Raduj se, jer niko nema hrabrosti da se raduje, raduj se, ljubavi moja, život je naš....” Posle tih reči, ne seća se da je ikada više izovorila reč - „ljubavi“.

...7...

Dakle, vratila se životu sa drugaricama, sa kojima je mogla da razgovara do sna. Sve su bile obuzete nečim nezemaljskim, nečim nestvarnim što im je hranilo duh. Bile su prijatelji jer su im mozgovi radili na isti način. Nije mogla ni da nasluti da će ubrzo upoznati nekoga ko će joj ličiti na vlasnika sličnog organa, a u stvari biti sušta, neobjašnjiva suprotnost tome. Najradije bi napravila pauzu u svom životu od tih dana do danas..

Imali su vidljivo različite karaktere i interesovanja, ali ona je volela duhovne izazove i sve je prihvatila kao životnu raznolikost. Volela je dan, budila se rano, planirala šta će tada da preduzima...a noć je obožavala-malo bi spavala, više čitala, pisala, slušala muziku, odlazila sa drugaricama u rock-diskoteke. A on...nije voleo dan ili je samo izgledao kao neko ko ga ne voli. Od ranog jutra njegovo je lice bilo umorno, neraspoloženo, onomeko ga nije dobro poznavao (kao ona tada), ličio je na starog filozofa prepunog mudrih, teških razmišljanja. A na noć je gledao sanjivo, samo je čekao da ona stigne i „da sklopi teške kapke“. Dešavalo se da zaspri usred razgovora, da ona tiho, ali nervozno sedi i čeka mrzovoljno buđenje. Onda bi ga ispratila do vrata i... odahnula.

Ti postupci su neprimetno izgrađivali nešto izobličeno i kod nje. Postajala je sve ćutljivija, nezainteresovanija za zanimljiviji način života.

Pričala je zapleteno. Često je citirala ili prepričavala delove iz njihovih „omiljenih“ romana, jer više nije imala svoj stav ni o čemu. Naravno da toga nije bila svesna, ali joj je izgledalo tako logično. Uspela je, tako je bar mislila, da mu bude što više slična. Ako bi počela nekome da objašnjava nešto, vadila bi iz glave i njegove

TO ŠTO VI NAZIVATE LUDILOM – Marina Adamović

reči i bila ubeđena da su to njene misli. Glumci bar znaju da se, kad završe predstavu, poklone i vrte svom stilu razmišljanja. Ona bi se samo poklonila svojoj pameti i tražila inspiraciju za sledeću. Sve joj je delovalo iskreno jer je verovala da je to stvarno njeno mišljenje. Ipak je tu bilo mnogo zamarajućih scena – tekst nije bio dovoljno razumljiv i teško ga je bilo naučiti. Nekada je tumačila u sebi šta je stvarno izgovorila i ako ne bilo dovoljno jasnog objašnjenja, začuvala bi da ne napravi haos u glavi.

To zapostavljanje svoje prirode uticalo je da se rodi nova, lažna, a, tumačena od nje same, realnija i pametnija ličnost. A zamor koji je osećala, pripisivala je teškom životu za koji samo njih dvoje znaju da postoji.

...8...

Iznenada je dobila poziv prijateljice da boravi kod nje, u hiljadu kilometara dalekom drugom gradu. Bez reči je prihvatila. Putovanje je nekako proteklo kao provod od pre desetak godina. Ali, kako su prešle prag te kuće i započeo razgovor sa njenim suprugom, ona je dobila nervni ili srčani napad. Doktorica joj je merila puls, pritisak, stavljala obloge, donela sredstvo za smirenje.. Sve ih je ubeđivala da je to od napora oko polaganog ispita, puta, itd.

U stvari, bila je zapanjena da bilo ko može živeti drugačije od nje: opušteno, jednostavno, u razgovoru o običnim, lepim stvarima. Upala je u zemlju čuda iz koje nije umela da izade. Nije ni želela. Gutljaj vode, masaža, osmeh, odobravanja... i najzad su shvatili da je u tome problem. Dan za danom, postajala je sve životnija, pričljivija, radosnija, željna smeha, pevušenja, dozivanja, ogovaranja, pričanja viceva... Brzo je učila njihov jezik i, neretko je, namerno, komunicirala sa nepoznatima, onako, iz zadovoljstva. Promena joj se jako dopala.

Naravno, stigao je i povratak, u neko nezgodno predratno vreme. Iz svog kupea je gledala naoružane mladiće, koji su joj bili vršnjaci i koji su bili zalučeni politikom senilnih, ili sklonih preziru, staraca. Cele noći, voz je tutnjao jače nego ikada, kao da je bio svestan da mu je to zadnji put da prolazi napamet naučenim putem. Odahnula je kada se približila svom gradu, jer su za dan-dva bile povučene treskom granice iza njenih leđa. Nešto joj ipak nije dalo da ode do kraja.

Zaustavila se dvesta kilometara od svog "sweet home"-a i provela još nekoliko dana u porodici prijateljca. Da podvuče crtu. Da se privikne na realnost.

Da shvati šta se desilo. Da ispusti uzdah koji je začepljeno držala u grlu u trenutku pripreme za povratak – “to neće biti moj dom, on neće biti moj, ja se tu nečega plašim, čega? Zna li iko u čemu je greška? Može li iko da mi pomogne?” Pozvala ga je telefonom, ali glas mu je bio tako ranjivo odbojan, tako grozno suvoparan, tako mrzak, da je posle nekoliko ljubaznih reči (još uvek nije umela da izvuče istinu iz duše), tiho izgovorila “ćao, vidimo se”, a u sebi nejasno shvatila – nikada više. Malo je zbunila ta čudna unutrašnja odluka, ali odzvanjala je ipak preglasno da je ne bi, najzad, razumela.

Kako je sišla iz voza, osetila je neprijatni, hladni, kišoviti, kasnoprolećni vetar. Stresla se. Tako dugo nije videla poznate ulice, kuće koje su im bile svakodnevni „pejzaž”. Sporim korakom je krenula. Roditeljima: “Zdravo...” i - toliko. Oni su se začuđeno pogledali, ali nisu insistirali da opširnije opiše ništa. Bili su, pre svega majka, zadovoljni da je živa stigla. Ona je umorno sela na svoj krevet, nesvesno zaplakala i u trenu odlučila: ako sad to ne uradim - nikada neću. Setila se imena cenjenog psihijatra, koji će možda znati da protumači njena osećanja. Presvukla se u neku čudnu kombinaciju leto-zima i krenula ka klinici.

Lako ga je pronašla, ali, kako je zakucala na vrata, shvatila je da ne zna šta mu može reći! “Izvinite, da li biste me primili, jaa...” Čovek je prepoznao da nije patološki slučaj i da će mu sa njom biti, možda, i interesantno.

“Da, primiću vas”, nasmešio se ljubazno .

Ona je začutala, sta bi mogla reći? Nije znala kako da počne. On je postavio nekoliko učtivih pitanja, odgovarala je sa “da” ili “ne”... Odložio je sve za nekoliko dana, da se “pribere”.

I tako je počelo. A njemu je (uspela je i to!) rekla da ne želi više da se viđaju. Prvi put joj je tako nešto palo na pamet, ali je nije uplašilo. Osetila je da pored njega nije stvarna, da joj neće nedostajati, da joj je dosta mučnog načina života, da mora upoznati sebe takvu kakva je.

Nije mogla da razume njegovu reakciju. Kao da se sve odigralo u magli, kao da je deo neke tuđe bajke, kao da nije stvarna ličnost. Dobrih mesec-dva stvarno se nisu videli. Ona je još jednom uspela da sazna drugu sebe, smejala se, polagala ispite, razgovarala sa psihijatrom, o životu, interesovanjima, budućnosti... I kada je nekako sve iznenada procvetalo pred njenim očima, pojavio se na vratima!

Kao da je otišao pre pet minuta, kao da je krevet još topao od njegovog tela... Htela je da vrisne, da ga bezobrazno otera, ali je ipak bila zatečena. "Da li je moguće da nisam bila dovoljno jasna, Gospode, da li je moj život klatno koje lagano obija iste zidove, kako da mu kazem?" Nije mu ništa odgovorila na glupo pitanje:

"Hoćeš da izađemo ili ostajemo ovde?"

Kakvo sivilo, kakva zbrka, kako mučan košmar u glavi.... Ni jedna misao, ni jedna reč nisu joj izlazile iz grla. Totalno rasulo sistema. Do pre nekoliko trenutaka bila je ubeđena da ipak nije tako glupa, to su joj dokazivali i uspesi u radu, i zaboravljena duhovitost, i svesrdna podrška psihijatra (posle mnogo godina je saznala da je bila jedna od vrlo retkih sa kojima je bio tako dugo u vezi i kojoj nikada nije neprijatno protivurečio, već se ophodio kao sa ravnopravnim partnerom), a onda, iznenada, sve je palo u vodu. Kao dugo putovanje kroz svemir, bez zvuka, reči, razmišljanja, samo strah, začuđenost... Iznenadila se

kako je u trenu zaboravila da razmišlja. I, naravno, nekoliko sati u dosadnom ćutanju i najzad: Čao!

Sutradan je otrčala na konsultaciju sa nekim jasnijim ciljem: "Doktore, ja ne želim da živim kraj njega!"

"A, koliko ste dugo zajedno?"

"O, pa oko osam-devet godina!"

"Pa šta onda tu ne valja kad ste tako dugo zajedno?"

Naravno - tajac... Čovek je postavio pitanje, nije doneo zaključak, ali ona je bila najednom ubačena u stari sistem razmišljanja. "Da, dugo, mislite li da je to dovoljan razlog?" "Pa, ništa ja ne kažem, na vama je da odlučite, ali mislim da tako duga veza govori nešto..."

Šta je govorila tako duga veza? Samo to da je ona ostvarivala apstraktnu zamisao da Čovek može biti deo drugog. Ona je to bila. Njena podsvest je, zasigurno, beležila sve patnje, ali svest je naređivala da o njemu nikada lošu misao ne sme da ima, da mora da radi na sebi da bi mu dorasla, da je srećna u njegovoj senci... Prošlo je nekoliko minuta napetog lutanja po mozgu koje je nikuda nije vodilo. "Pa, ako i ovaj pametni gospodin tako misli, onda je stvar rešena – zaprosiću ga..." "Zbogom, doktore. "

Napisala mu je oprostajno pismo; "Više ne mogu da dolazim, jer ne umem da nađem sebe u svemu ovome, ipak hvala, bili ste divni!"

Dakle, i dragog doktora je napustila. Biti il' ne biti – šuštal je u mozgu. Psiha je bila jako uplašena ovim lošim tumačenjem razgovora. Želela je što pre da nešto preduzme, ali nije znala kako. Ono što joj se desilo nije bilo ludilo, već dirljiva reakcija na osećaj zarobljenštva u beskrajnoj slobodi. Šta joj se desilo?

...U životu je najbitnije od mladosti reći sebi: „Želim TO!"; tada je lakše ostvariti san. Ona je svoju želju zamenila sa „ŠTA MI S NEBA PADNE“ i uvek se predavala tome kao jedino zacrtanom cilju.

Setila se kako je oduvek, u teškim trenucima, bila sama. Usamljenost mladih je neizlečiva – oni sazrevaju u apstraktne, drugačije odrasle osobe. I kad takva ličnost pomisli da je upoznala srodnu i pouzdanu, veže se za nju verujući da će joj pružiti sve što joj nedostaje. Međutim, toga nema. Nikada se ne spoje ljudi koji se pogledom, naizgled, prepoznaju. I dalje je bila sama... Nikada me, stvarno, upoznati nećeš.

*Ma koliko ja volela tebe,
Ma koliko ti želeo mene...
Ma koliko bat tvojih koraka
Drugačiji bio od ostalih.....
Prilazićeš mi nedovoljno jasno
Dok će svako imati svoj
Strašan, težak, nedorečen svet...*

Kako su sve to neki, ipak, protumačili kao ludilo, utopila se u poslednji izazov - da od svog života izmami samodopadljivu raznolikost. U suprotnom - sve je visilo o koncu...

Nije znala šta želi da bude. Nije znala zašto bi o tome uopšte više pričala. Izgubila je veru, normalan pogled na svet, osećala se kao seme bačeno ni od kuda, ali koje će opstati nedelju-dve i nezasađeno i nenegovano - istruliti.

Dugo je živela u glavi. Sve se odvijalo prolazeći kroz moždanu masu (svesno). Od tolikog analiziranja svega, postala je stara, zaboravljena i iscepana knjiga. Doduše, nikada nije volela realnost. Ona joj je budila samo

strahove zbog kojih joj se gubila moć govora ili hoda. Nažalost, bliski to nikada nisu primetili.

Jedino joj je jednom neki rodak dobacio: "Tako ne možeš promeniti svet!"

„Tako“ se odnosilo na njen način života. Tu opasku je pamtila tridesetak godina. Tada mu je prkosila i uporno pokušavala da dokaže da se stalnim kritikama može promeniti svet. Zatim je došla do faze kada joj nije bilo jasno zašto svi u njoj vide „nedozrelu“ ličnost. Najzad je samu sebe počela da tumači kao takvu....

Napisala mu je skriveno pismo: Nikada neću biti ono što jesam. Optuživala sam tebe za to, ali priznajem, delom sam i sama odgovorna. Urođeni mazohizam me je navodio da bežim od slatkih izazova. A oni su mi bili na dlanu, kao poklonjeni. Rasula bih ih bez žaljenja, kao moćnica koja ne želi jednom već viđeno. U stvari, plašila sam se njih, lakog ostvarivanja svega, i zarivala bih nož u svoje srce - sa puno zadovoljstva... Nikada neću razjasniti sebi svoj odnos prema tebi. Moguće da je u pitanju dugotrajno taloženje neprijatnih doživljaja... ne znam više... Ponekad mi osorno prebaciš vidljivi bezobrazluk i tada me, još dublje, gurneš u ponor mržnje.

Ako bih lagano razmotala film, ne bi bilo stvari koja me ne bi dovela do vriska! Tvoja nerazumljiva tumačenja ljudi i pojava, tvoj nasledeni jednosmerni pogled.... sve je prijalo mojoj znatiželjnoj duši, ali samo imaginarno, nikako stvarno! Nije bilo nikoga, meni bliskog, ko bi mi rekao: „beži!, vidiš li gde ideš?, ima li smisla vašem nemuštom jeziku?

Sada se čudiš što bežim bez pozdrava!? Sada me pitaš: "Čemu takav gnev?"

Eh, ja tebe tada nisam pitala: "Zašto biti tako usamljen u dvoje?" Molim te, beži! Idi bilo gde...To što je „naše“, zapravo je MOJE. TO sam želela JA, a ti si samo ravnodušno prihvatio. Nemam više snage da ti pogledom kažem: "ne, nemoj mi priči..." Takav je jaz – nepremostiv.

Ma šta ti objašnjavala, deluje mi kao suluda trka mačke i vuka. Da sam ti se na vreme suprotstavila, znali bismo ko je ko i šta je šta. Ovako, ti upoznaješ drugu mene, pokušavajući da je na isprobani način vratiš u Vrzino kolo i, kada naiđeš na otpor, nastaviš nelogično, ustaljeno, pre Hrista naučeno, glupo držanje i predavanje o „racionalnom postupanju“?! Ne, ja nisam racionalna (zato sam nekada i potpala pod tvoj uticaj), bežim i dalje u predele iracionalnog.

TO, što si ti prihvatio, deo je tvoje odgovornosti koja nekoga može spasiti fizički, ali i ubiti psihički. Tvoja malodušna odgovornost je odgovornost za stvar, za život, za „biti“, a ne za duševni mir.

Žao mi je, ali – nikada se ništa ne može reći do kraja. Život je kratak, a misli beskrajne. Izgovoriš li samo kako sam ja neodgovorna – opisaću hiljadu tvojih, filozofiranjem zakamufliranih, neodgovornih postupaka.

Da bi ostala „poštena“, morala je većini priznati: „Što se neke vrste pameti tiče, skidam mu kapu. Mogao je da postane vrhunski lekar. Imao bi samo problem sa postavljanjem dijagnoze: taman bi započeo da je ispituje, kada bi zastao „ne, ne, možda nije to..., možda grešim...? Možda sam zaboravio da ispitam neki prikriiveni delić...“ I tako, ako ne duže, bar godinu dana... Izveo bi na živom čoveku obdukciju da bi bio siguran da ga je detaljno ispitao. I kada bi, na kraju, ustanovio da pacijent pati od alergije na kupus, sam bi sebe otpustio i pao u neizlečivu depresiju.

...9...

Probudila se rano. Otvarajući oči osetila je mešavinu zamora i energije. Čudan spoj!

Pogled joj se zaustavio na satu: "Gospode, neumitno teče!" Naglo je ustala, presvukla se, namestila krevet i krenula sa čišćenjem - sudovi od večere, neispeglan veš, prašina, kupatilo... Posle nekoliko sati sela je i glasno zaplakala: "Ma šta je ovo? Ovo nije moj svet!"

Svašta joj se vrzmalo po glavi, ali sve se svodilo na neizmernu želju sve okrene "naopačke" i zaspi. Brzim, iscrpljujućim pokretima dohvatila je najjači marker u sobi i, na interesantnoj podlozi, ispisala: "PRODAJEM NAMEŠTAJ".

Kada su prvi susedi videli šta je zalepila na zid kuće, začudeno su je zapitali: "Ej, šta je to?"

"Ništa, prodajem... odlazim za Australiju. Jedva sam dobila dozvolu za useljenje. Drugarica mi je tamo našla posao.. "

"Ma nije moguće! "

"Da, da... pričaćemo o tome drugi put... umorna sam."

Oni su se pogledali zbunjeno, ali ništa više nisu dobacivali.

Ne može se reći da malčice nije uživala u svojoj glumi. "Da, i to sam JA..."

Pošto je bilo puno zainteresovanih, kuću je ispraznila za pet-šest dana. Ostao je samo PC, TV, bojler i šporet. Isprativši i zadnjeg kupca, odahnula je: "Sada ćemo živeti po svojim pravilima. Gotovo je..."

Za nekoliko minuta zaspala je u vreći.

Sledeće jutro je svanulo mirno. Duboko je disala, osećajući da joj ništa ne smeta. Pogledom je prelazila preko zidova: "Ovde će biti trava, ovde cvet, ovde drvo, oblak..." Neko je zazvonio.

"Ko je? "

"Srećo, zdravo.. ", pojavio se stari komšija, "da te pitam nešto: prodaješ li i kuću? "

"A, neeee.... još ne. Mnogi su me već pitali, ali još ne mogu.. ", slagala je.

U stvari, nigde nije ona putovala. Pokušavala je samo da ostvari svoj dugogodišnji, nesvesno prikriveni san, da živi u praznoj kući sa samo nekoliko neophodnih stvari. U životu je izgubila mnogo: ljubav, posao, poštovanje... Pomislila je: "Ako mi se nešto desi, na ovaj ili onaj način, neka to bude u svetu koji sam sama sebi stvorila i u kome se osećam kao u majčinoj utrobi".

Iznenadni zamor je upozoravao: "Požuri!"

Otrčala je u prvu farbaru, kupila nekoliko boja i krenula sa izazovnim poslom. Za dva dana sobe su ličile na osunčane borove šume koje nadleću čudesne ptice.

"Lepo je! Divno je! Verovatno je istu ovu potrebu imao pećinski čovek!"

Mirno je zaspala. Sanjala je da se nalazi u svemiru (ništa čudno, tako se i na javi osećala) i da posmatra neverovatne hemijske procese na Suncu. Iznenada je odjeknulo zvono. Učinilo joj se da je to monstrum sa druge planete! Protrljala je oči da još jednom pogleda kroz staklo svog kosmičkog broda. "Da, napali su me!", vrisnula je... još jednom i još....

Dobri stari komšija je brzo obio vrata, pozvao Hitnu pomoć i, injekcijom umireni kosmonaut, završio je u ludnici. Zadnja misao koja joj se javila pre dubokog sna, bila je: "Eh, čini mi se da ni ovo, ipak, nije moj svet..."

...10...

Dobro je shvatila. Čovek poput nje, najzad je napustio tupi, usamljeni, bezbojni svet, ali je sa puno žara, upao u novi, izazovniji. Ali tako naglo promeniti navike i život, često može biti pogubno. Posle buđenja, jedva da je shvatila gde se nalazi. Prišao joj je neki doktor i počeo laganu priču prekrivenu blagim osmehom, ali ona nije reagovala. Pokušavala je da sama otkrije o čemu se radi. Prolazili su dani i onda, jedne noći, najzad: KLIK! Da, sada mi je sve jasno! Pogledala je listu na kojoj je bila ispisana njena terapija i duhovito je prokomentarisala: Čoveče, pa oni stvarno ne znaju o čemu se radi!

„Dr Monkey, ja još uvek ne znam ko sam, ali sam najzad shvatila da nisam ON. Možete me smatrati glupom (ako se usudujete), bezobraznom (slobodno), ali iza svake svoje reči i postupka stojim JA. Nikada nisam bila odlučna, uvek mi je bila neophodna podrška, pohvala... Bez nje bih za sekund odustajala od stvari koje su mi značile i u kojima sam bila uspešna. A kada sam upoznala NJEGA – postala sam bezlični stvor sa stoprocentnim gubitkom želje da istraje u svojim izučavanjima. ON postoji samo kada jadno živi, bez pohvala. Ja sam to preuzela, ne videći kako padam u klopku zvanu – gubitak identiteta. Sada, HOĆU SEBE, MA KAKVA BILA!

A to čime želite da me lečite – ne prihvatam; i da jesam depresivna, lakše mi je ispoljiti sebe, makar i tako, nego uništiti se sasvim. Eeeee. Dr Monkey, zar ne shvatate da najzad pokazujem sebe pravu? – danas sam klonula, iscrpljena dugogodišnjim gaženjem svog „JA“, sutra sam hiperaktivni vaspitač, kreator, pisac, narator... i ... sutra.....

Sunce se probijalo poput saznanja da je svet tako širok da u njemu ima mesta i za nju. Nije ni pomislila da i logiku ograničavaju beskrajne kritike svega što podseća na krivca.

Čovek je stao pored nje i pogledom je upitao kako je danas. Bez uvoda je počela da izbacuje bujicu misli koje su cele noći kapale iz mozga.

„Tačno je da su samo neinformisana deca i čisti umetnici prava bića. Ostali se formiraju kao pošteni, pametni, inicijatori, ali, svesno ili nesvesno, oni su zli, pohotni, egoisti, gramzivi... Kako je formirao prvu zajednicu, čovek je istupio iz toka evolucije. Tvorac se poigrao na kraju svog dela. Čudite se? Meni? Ili sebi? Od čega me lečite? Smeškali ste se i tretirali me kao zabavnu dok vam je za to bilo plaćano. A sada, dižete ruke, šaljete mi kojekakve folirante, a ne shvatate da je vaša dijagnoza svima čitljiva! I ne znam zašto ne zamenomo uloge?“

Lekar, očigledno beskrajno iznerviran, pobeže na drugi kraj sobe i jedva izgovori: „Pa, ostajete li ovde ili hoćete u dnevnu...?“

„Ništa ja neću... ali moram. Želim da vam dokažem koliko grešite! Moj problem nije bolesna psiha, već bolesna posvećenost zaista retardiranim stvorovima koji su iskoristili moju dobročiniteljsku pamet!“

Udahnula je kao davljenik. Odavno nije izgovorila toliko reči za dva minuta. U glavi joj se mutio bes prema njemu i lekaru (koji ju je dočekao rečima: “Ovde se ne radi o relapsu MS-a, ali nikada lošije nisi izgledala”) MONKY!

Jedino ohrabrujuće je bilo to što je skoro popijeni lek na vreme počeo da deluje, pa je ona umorno

odmahnula rukom i pokrila se preko glave. Pretpostavljala je kako će to biti protumačeno, ali rekla je bar nekome sve.

Sunce se probijalo poput saznanja da je svet tako širok i da u njemu ima mesta i za nju. Nije ni pomislila da i logiku ograničavaju beskrajne kritike svega što podseća na krivca...

Opet je upala u duboki san. Nije smela svesno da misli na ono što je podsećalo na njenu opsednutost „drugim ja“. U snu je postojalo lakše objašnjenje - „ovo je plod moje prozne nadarenosti, tumačiću sebe kao pisca psiho-drama!“

I počela je lagano da se priseća njegovog lika, satkanog od depresije, i svog širokogrudog i-najzadstvarnog. Tako uzdignuta, duboko inspirisana, smišljala je neprekidne nizove reči kojima je pokušavala da ga vrati u svakodnevne radosti. (Bio je to jedini, kratki period u njihovoj vezi, kada je on bez reči priznao; “zaista ne znam šta ću sa sobom... gotovo je...”) Posle svake rečenice, procenjivala bi da li treba nastupiti ubedljivije, nežnije, veselije, sa više ili manje laži. Ako bi primetila pozitivne efekte, njenoj sreći nije bilo kraja. Ako ne - nastavila bi da citira unapred smišljene psihoterapeutske monologe.

Preživljavala je sve tada rečeno. On je prvi put bio totalno nem, ali je, vidljivo, vadio za njenom pomoći. Vladala je samopouzadno njegovim životom. Da ga je odbacila i hladno, u njegovom stilu, rekla „ma, šta ti je sada? ‘ajde, sredi se, ja moram da idem, kuvam...“ - njega više ne bi bilo. Ali, osetila je, najzad, da će i on shvatiti koliko je vredna za suživot, koliko je mila, draga i pravedna... Unela se svim srcem, da bi najzad kreirala čoveka kakvim ga je u početku zamišljala: otvorenog za njene netipične igre sa dosadnim, tradicionalnim stilom

života, duboko zainteresovanim za drugačiji stav prema svemu, ali ne u tamnom, nedorečenom i nejasnom bežanju od stvarnosti, već u živom, idiličnom i avangardnom slikanju života.

Medutim, ne... Ljudski porok ima svoje poreklo u neznanju, rekao je Sokrat. Njegovo neznanje je u agresivnoj gluposti! Nikada nije upoznao sebe. Kada bi došlo do nekog (kao ovog – duboko depresivnog) problema, ostao bi zbunjen, ne znajući da li da preduzme ono što mu bliski savetuju ili da sedi skrštenih ruku. Najtragičnije bi shvatio tu nedoumicu, živci bi mu titrali, ali ponos odbačene pameti naredio bi: **ĆUTI, JUTRO ĆE ODLUČITI DA LI DA KRENEŠ ILI OSTANEŠ**. Nažalost, ostao bi i zaključio kako ni u čemu nema promene, kako je svaki dan isti, kako je teško, ali nužno živeti s tom istinom...

...11...

„To što vi nazivate ludilom, to je nekada bilo slavljeno kao vračareva mudrost... E, pred sobom imate vračaricu koja poznaje prednosti i nedostatke svakog živog stvora... osim NJEGA, nažalost. On je crni mudrac... Kada je u mojoj blizini, telo počne da mi podrhtava, misli da beže u samoubilačke poduhvate.

Jedino što želim da vas zamolim je – nikada mu ne recite gde sam!“

„Dobro, hajde, polako....“

„Doktore, nemam više vremena, pozvala sam vas da vam otkrijem tajnu razložnog života, a vi me učutkujete!!!“

Ne, ...“ umorno je odgovorio, škrgućući u sebi zubima od iznenadne promene profesije – do pre nekoliko dana bio je neurolog, a sada –psihijatar.

„Da... ništa vi ne shvatate...“, nekoliko suza kliznulo joj je niz obraz... “Čula sam šta ste pričali o Titu. Imate li nešto protiv Pitagore?“

„Hmmm... pa... ne... otkud vam je on na pameti?“

„E pa otud što je osnivač masonerije kojoj je i Tito pripadao! Pa?!!!!“

„Molim te, da li pričamo o Pitagori, Tituu ili Njemu?“

„Prešli smo na TI? U redu, pričamo o NJEMU, ali dokazujem vam da je vrlo teško razumeti čoveka...Tebi je dovoljno da vidiš kako sam uplakana i da me proglašiš depresivnom. A meni je trebalo dvadeset godina da shvatim da depresivan čovek može biti lud, dubokouman, sadista, mazohista ili dobročinitelj. Nauči nešto, čoveče! Položio si Hipokratovu zakletvu, a ne znaš ni kojoj je veri ili sekti on pripadao. A nećeš ni znati jer je daleko od tebe... Ipak, koristite ga kao

potvrdu svoje odanosti čoveku. Od toga nema ništa... Izadi, molim te, treba da se presvučem..."

Namrgoden, iznerviran, izašao je iz sobe, došao do svoje, uhvatio kolac sa stola i glasno mljackao.

A ona je... delimično smirena, polako došla do njegove sobe. Zakučala je i nabacila prijateljski, pokajnički izraz. Lekar samo što nije urliknuo i zario joj ostatak svoje užine u dušnik. Ipak je uspeo da se savlada i samo pogledom upita: „Šta je sad_“

„Doktore, ja više ne umem da se smejem!“

On je pogledao poluzbunjeno – poluozbiljno. Osetila je kako smišlja šta da odgovori.

„Doktore, ja gledam ljude kako pričaju, smeju se, ja to ne razumem!“

Ti, očigledno, ne shvataš koliko to boli. Njegove oči su postale nepomične. Znala je da mu nije na pameti ona, već samo postupak. Bila je slomljena, tuda, nestvarna, izgubljena. Da je očekivala svoju smrt, zahvalno bi pogledala u Boga.

Ali, ona je pogledala u prozor, drveće... Setila se neuropsihijatra koga je napustila. Kada su razgovarali, muke joj nisu izgledale tako teške. Nije znala ko je, kuda bi, ali – osećala je život oko sebe i čeznula za njim. I taj gospodin je tada mogao da joj propiše antidepresive i kaže: „Znate, morate da nadete cilj, morate nečemu da se nadate, ne dozvolite da vas premeštaju kao stvar s jednog mesta na drugo..." Ne, on je rekao: „Dušo, ti si psihički zdrava, ostavićemo lekove, pričaćemo..." I pričali su godinu dana; godinu dana ju je čovek dočekivao kao da je pozvana u goste, ćutao je, smešio se, slušao je; iz očiju mu je izbijala neposrednost. Šta bi on krio, zaboga? Čovek koji ima jasan stav o svakoj stvari nema šta da sakrije! Gledajući vas pravo u oči, on objašnjava: "Ja mislim da da je to tako, imate li nešto

protiv toga?“ Ljudi koji su pametni, koji poznaju život, nemaju problema s ophođenjem. Kad joj je bilo najteže - govorio je: „Ma, pogledaj prirodu, drveće, nebo...“ Petnaest godina je ona posmatrala prirodu tražeći u tome spas od gomile nejasnih osećanja...

„Doktore, ne želim antidepresive!“

Začuđeno ju je pogledao: „Pa, moramo od nečega da krenemo...“

Odmah je sklonio pogled u krilo. Nije mu bilo važno šta će ona reći, već samo - kako će je podneti.

Raniji lekar bi izneo hrpu argumenata; ako se u nečemu ne bi složili, a ona bi prasnula u smeh ili ispoljila ljutnju. Ovog je lekara, sasvim jasno, mrzela. Samo joj je još to osećanje prema muškom rodu srednjih godina ostalo. Očajnički je zamišljala starijeg gospodina!

Počela je opet neku beskrajnu priču, neprekidno zureći u prozor, kao Mali Princ u zalaske sunca. Gospodine, tako sam ti zahvalna što postojiš... Godinama pamtim svaku tvoju reč, mišljenje i postavljam te za jedinog sagovornika.

Telo joj se treslo. Nije mogla da mrdne. Zažmurila je, ali su joj suze same zalile lice. Trebalo je da krene, ali... nije mogla. „Čoveče, nemam više snage... Noge me bole, ne osećam kad pikim, teško čitam, nervozna sam i beskrajno nezadovoljna... Nigde ne pripadam... Otkad sam upoznala tvoj način razmišljanja i prepoznala ga u svojoj duši, uspevala sam da se „muški“ borim... Ali sada, šta je sada...“

Ustala je naglo: „Izvinite, nije trebalo da vas maltretiram (majmune)“.

Eto, unela se u novi deo pozorišnog komada: „O, ušla sam na pogrešna vrata, hajdemo, gospodine, ruku pod ruku, izaći ćemo odavde u prirodu, pričaćemo na

javi i u snu, shvatam da ima puno ljudi koji ne razlikuju ludilo od ludosti...”

Više je niko nije video... ON je često pozivao telefonom, „prijateljice“ su visile pred ulaznim vratima, i – ništa. Padalo im je na pamet kako je opet, onako totalno izmenjena, došla na neku suludu ideju i da će, za dan-dva, otvoriti i reći: „Uspela sam, najzad, da vas taknem, a?”

Međutim, ništa od svega... Četvrtog dana od odluke da se nikome ne javi, komšija im je pomogao da nasilno otvore. ON ju je prvi pozvao „Ej, gde si, šta više izvodiš?” Tajac... Bez odgovora...

Bacio je pogled na krevet - na jastuku je ležao samo presavijeni papir i olovka. Rasklopio je polako, prvi put se uplašivši da nije ON uzrok svemu.

Na papiru je bila ispisana njena pesma:

*PONAVLJAM REČI I
OSMEH,
PONAVLJAM I
SVOJE IME.
NEŠTO TEK NAZIREM TIHO -
KÔ „KRENI, DOĐI. PA TU SMO...*

*JEDNA TEK SUZA MI KLIZNU
ŠALJUĆI POZDRAV TIŠINI...*

*OSEĆAM-
NISAM JOŠ BUDNA...
ODGOVOR ŠALJEM
PRAZNINI...*

TO ŠTO VI NAZIVATE LUDILOM – Marina Adamović

„Začudo, čula su čista i nevina kad ih ja ne opterećujem nasiljem misli, ili želja, ili oslobađala su i mene i vraćala me u mir, u neko daleko vrijeme koje možda nije ni postojalo, toliko je lepo i čisto da ne vjerujem u njegovo bivše postojanje, iako ga sjećanje nosi. Najljepše bi bilo ono što je nemoguće, vratiti se u taj san, u nesaznano djetinjstvo...”

(Meša Selimović)

Da, niko je više nije sreo... Osim što je ona samu sebe našla. Stegla je sebi ruku i rekla: „Da li će ikada shvatiti koliko je život lep i kako su prljava njihova nastojanja da im duša bude nedodirljiva?! Dobro jutro, srećo!”

Каталогизација у публикацији

Народна библиотека Србије, Београд

ADAMOVIĆ, Marina, 1962-

TO ŠTO VI NAZIVATE LUDILOM. : lirska proza /
Marina Adamović. -

Beograd : Nova Poetika, 2013 (elektronska
knjiga-onlinebook). - 40 str. ; 21 cm

Tiraž neograničen - ONLINEBOOK.

ISBN 978-86-6317

ONLINEBOOK-Nova POETIKA-2013-005

ISBN 978-86-63

ONLINEBOOK-Nova POETIKA-2013-005

IZJAVA

Ja, MARINA, Miodrag Adamović, sa stanom u
ime, (očevo ime) i prezime

Nišu u ulici OHRIOSKA 1
(ime grada)

Niš
(adresa i kućni broj),

JMBG 0708962735013 pri punoj svesti i zdravoj pameti

IZJAVLJUJEM

Da posle svoje smrti telo zaveštavam Institutu za anatomiju
Medicinskog fakulteta u Nišu, o čemu sam obavestio svoju porodicu i
prijatelje.

Izvršilac zaveštanja će biti

GAVRILLO, DRAGONIR, sa stanom u
ime, (očevo ime) i prezime

Nišu u ulici OHRIOSKA 1
(ime grada)

Niš
(adresa i kućni broj),

JMBG 07993730072 tel. 061 3214893

koji će izvršiti zaveštanje u ime Instituta.

Ovo je moja slobodna želja donesena slobodnom voljom.

NAPOMENA: Izjava se popuni u tri primerka i overiti u nadležnom sudu.
Jedan overeni primerak dostaviti **preporučenom poštom** na adresu: Institut
za anatomiju Medicinskog fakulteta u Nišu, Bul. Dr Zorana Đinđića 81, 18 000
Niš, sa napomenom **zaveštanje**.

POTPIS ZAVEŠTAOCA,

MARINA ADAMOVIĆ
OHRIOSKA 1 NIŠ
JMBG. 0708962735013
BIB. 001271587

Mina